

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölain- säädännön uudistus

Lähtötilanne

- Tällä hallituskaudella oli tarkoitus uudistaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädäntöä kokonaisuudessaan tavalla, jossa **ammattioikeuksiin kytketään vain asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta välttämättömät ja oikeasuhtaiset edellytykset**
- Pohdinnassa oli nimekesuojauksesta luopuminen ja alkoi olla hyvin epävarmaa, ovatko lähihoitajat ja perustason ensihoitajat laillistettujen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilönimikkeiden joukossa.

Vaikutukset koulutukseen

Jos sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittaneita ei rekisteröitäisi ammattihenkilöiksi

- työnantajilla ei olisi luotettavaa tapaa varmistaa koulutuksen tai ammattitaidon aitoutta, jolloin tutkintotodistusvääreännösten riski kasvaa.
- tarve tutkinnon perusteiden päivitystyöhön häviäisi jollain aikataululla.
- jos tutkinnon perusteilla ei olisi enää merkitystä, myös kansainväliset tutkinnot olisi hyväksyttävä sellaisinaan.
- Englanninkielisen koulutuksen laajentuminen ilman kielitaitovaatimuksia heikentäisi asiakas- ja potilasturvallisuutta, sillä nykyisin lähihoitajakoulutuksessa edellytetään suomen tai ruotsin kielen osaamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön uudistaminen, lähihoitajan asema

Ilman rekisteröintiä työnantajille jäisi laaja harkintavalta palkata myös kouluttamattomia henkilöitä lähihoitajan tehtäviin

- jo nyt osoittautunut riskialttiiksi hoiva-avustajien esimerkin kautta.

Jos rekisteröinti ja ammattihenkilövalvonta poistettaisiin, työnantajien ja viranomaisten keino varmistaa osaamista tai puuttua epäasianmukaiseen toimintaan heikentyisi.

- tämä vaarantaisi erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden ja potilaiden turvallisuuden.

Kokonaissäästöä ei tule, osaamattomuus maksaa

Hoitovirheiden korjaaminen maksaa Suomessa noin 1,5 miljardia euroa vuodessa.

Kustannuksia ja inhimillisiä haittoja voidaan vähentää

- hyödyntämällä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden osaamista täysimääräisesti
- varmistamalla heidän ammattitaitonsa ylläpito.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus: Nimikesuojattujen lähihoitajien sääntelyn muuttaminen laillistetuksi parantaisi asiakas- ja potilasturvallisuuden varmistamista

Selvityksiä sosiaali- ja terveydenhuollon
ammattihenkilölainsäädännön
kokonaisuudistuksen tueksi (Sosiaali- ja
terveysministeriön julkaisuja 2026:2)

- Toukokuussa 2026 Sosiaali- ja terveysministeriö linjasi, että ammattihenkilölain suuret muutokset jäävät seuraavalle hallituskaudelle, ja tällä kaudella tehdään vain rajattuja tarkennuksia olemassa olevaan ammattihenkilölainsäädäntöön
- Ammattinimikkeiden sääntelyyn ei tässä vaiheessa puututa
- Lähihoitajien asema rekisteröityinä ammattihenkilöinä ei ole muuttumassa

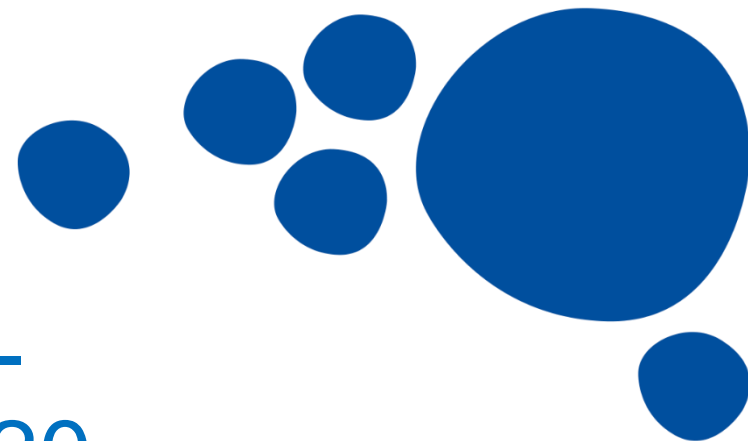
Kevät 2026

Luonnos supistetusta hallituksen esityksestä lausunnolle 23.6.2026

- sosiaalihuollon ammattihenkilölakia ehdotettiin muutettavaksi siten kuin on terveydenhuollon ammattihenkilölaissa
 - oikeus työskennellä sosiaalihuollossa lähihoitajana tulisi jo tutkintotodistuksen perusteella
 - rekisteröintiä Suosikkiin ei tarvittaisi, ellei työnantaja sitä vaadi

Kesän 2026
yllätys

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain, sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 3 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa sosiaalihuollon nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttöoikeuden edellytyksenä ei olisi henkilön merkitseminen Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämään sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin.

Ehdotetulla muutoksella selkeytettäisiin ja parannettaisiin Lupa- ja valvontaviraston toimivaltaa sosiaalihuollon nimikesuojattujen ammattihenkilöiden valvonnassa sekä yhdenmukaistettaisiin terveydenhuollon ja sosiaalihuollon nimikesuojattuja ammattihenkilöitä koskevaa sääntelyä ja heihin kohdistuvia vaatimuksia.

Otteita lausuntopalautteesta, jossa ei kannatettu nimikesuojatun ammattihenkilön rekisteröitymisvelvoitteen poistamista sosiaalihuollon ammattihenkilölaista

- Nimikesuojauksen heikentäminen olisi väärä viesti tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveyspalveluissa korostetaan osaamista, laatua ja asiakas- ja potilasturvallisuutta. Säännelty ammatti edellyttää myös jatkossa tunnistettavaa ammattipätevyyttä ja tehokasta viranomaisvalvontaa.
- Sääntelyä tulisi muuttaa siten, että terveydenhuollon ammattihenkilölaki olisi tältä osin nykyisen sosiaalihuollon ammattihenkilölain mukainen. Tällöin nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttöoikeuden edellytyksenä olisi myös terveydenhuollossa, että henkilö on merkitty terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin nimikesuojattuna ammattihenkilönä.

- Ammattihenkilöiden rekisteröinti tukee työnantajien lakisääteistä omavalvontaa sekä valvontaviranomaisten valvontatyötä. Valvonnalla on suora yhteys asiakas- ja potilasturvallisuuteen.
- Lähihoitajan työ sijoittuu käytännössä yhä useammin samanaikaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon rajapintoihin. Tämän vuoksi valvonnan ja rekisteritietojen tulee olla yhdenmukaisia ja kattavia. Sääntelyn muutokset eivät saa johtaa tilanteeseen, jossa ammattihenkilön valvottavuus riippuu siitä, missä palvelussa hän kulloinkin työskentelee.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölakien yhdistyessä olisi tarkoituksenmukaista yhdistää myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilörekisterit yhdeksi rekisteriksi. Tämä olisi myös kustannustehokasta niin yksilön kuin yhteiskunnan kannalta.

Aihe ajankohtainen myös tänään

- Eilen 30.9. Lupa- ja valvontavirasto julkaissut tiedotteen [Lähihoitajien rekisteröinti tukisi asiakas- ja potilasturvallisuutta | Lupa- ja valvontavirasto](#), jossa Lupa- ja valvontavirasto haluaisi myös kaikki terveydenhuollon lähihoitajat ammattihenkilörekisteriin.
- Tällä hetkellä siis vain sosiaalihuollossa työskentelevien lähihoitajien tulee rekisteröityä.
- Myös Lupa- ja valvontaviraston mukaan lähihoitajan ammattinimikkeen rekisteröinnillä on merkitystä valvonnan sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta.
- Pakollinen rekisteröityminen mahdollistaa ammattioikeuden tarkistamisen julkisesta tietopalvelusta.

'Valvonnassa on havaittu tilanteita, joissa valvontaviranomainen on kieltänyt lähihoitajaa käyttämästä ammattinimikettä, mutta työnantaja on rekrytoidessaan luottanut pelkästään tutkintotodistukseen.'

'Jos terveydenhuollon lähihoitajalta edellytettäisiin rekisteröintiä, työnantaja voisi tarkistaa julkisesta tietopalvelusta, onko henkilöllä ajantasaisesti oikeus käyttää lähihoitajan ammattinimikettä.'

- Lähihoitaja ei ole vain nimike – rekisteröinti tukee turvallista sosiaali- ja terveydenhuoltoa - Lupa- ja valvontavirasto

Miten tästä eteenpäin?

- Supistettu hallituksen esitys eduskunnan käsittelyssä viikolla 43
- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistus jatkuu seuraavalla hallituskaudella
 - kytketään osaksi hyvinvointialueiden tulevaisuutta koskevaa valmistelua

Ammattihenkilölainsäädännön uudistamista jatketaan vaiheittain - Sosiaali- ja terveysministeriö

Ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistuksessa on varmistettava, että mikäli nimikesuojauksesta luovutaan, on lähihoitajan oltava jatkossa laillistettu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö.

